

BISERICA ȘI ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână : DUMINECA.

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austro-Ungaria : Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor. Pentru România și străinătate : Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.</p>	<p>PREȚUL INSERTIUNILOR :</p> <p>Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte 8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.</p>	<p>Correspondențele să se adreseze Redacțiunii „BISERICA ȘI ȘCOALA” Eaș banii de prenumerațiune la TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.</p>
---	--	--

Marele Andrei.

Fost-a om trimis dela
Dumnezeu . . .

Biserica ortodoxa română din Ardeal și țara ungurească prăznuit-a în Dumineca trecută a 30-a aniversare a morții marelui Andrei, a morții mitropolitului Andrei Baron de Șaguna.

Când aniversarea durerosului eveniment se prăznuiește, nu numai pentru odihna sufletului strălucitului răposat se înalță spre Tatăl cel ceresc rugăciuni, ci totodată primos de recunoștință aducem sufletului aceluia, care mare a fost între oameni, nemuritor este în urma faptelor sale, Moise al neamului său a fost și care din locașul etern al dreptilor privește, cum se înalță spre eternul Tron fumul de smirnă și tămăie, din biserica pe care el a întărit-o pe acest pământ.

Prin moarte se deschide poarta nemuririi, care vecinic stă deschisă în fața neamurilor, cari avut-au parte de astfel de bărbați, — bărbați cari printr'insa chemați au fost să pătrundă, la cele eterne.

Unde vei găsi esemplul virtuții, decât acolo, unde vezi pe omul dăruit de Dumnezeu cu toate podoabele firei, împrejmuit de relațiuni sociale ce-i asigură validitatea în viața publică pe ori-ce teren,—părăsind pe cei mari și puternici, nesocotind bunătățile trecătoare ce viața tignită și ușoară îi ofer, pentru a lua jugul greu al desrobirei unui popor impilat de veacuri, pentru a ridica pe cei desmoșteniți la o nouă, proprie, viguroasă și deamnă viață!

Unde vei găsi exemplul credinței, decât în sufletul aceluia, care nu a cunoscut odihnă. nu a obosit nici când, în greaua muncă și luptă a celui ce cu peptul său, cu mintea și cu inima sa e pretutindeni, unde e vorbă de salvarea neamului său; și care fără preget merge înainte, pentru eluptarea mitropoliei și autonomiei biserice ortodoxe naționale române!

Unde este mai mare iubire decât în inima aceluia, care atât de mult și-a iubit neamul, încât lăpădatu-s'a de tot ce i-se putea oferi pentru a-l abandona și care viața și-a pus-o în primejdie, militând pentru revendicațiunile acestui neam!

Dar' nu numai atâta a făcut acest mare apostol pentru biserica și neamul său.

Cap luminat și o providențială forță de muncă, Andreiu baron de Șaguna pretutindeni a pus umărul; și unde s'a simțit mâna lui, urmele se ved și astăzi, se simt, se recunosc în întreagă viața bisericei noastre naționale și în progresul poporului nostru.

Scriitor bisericesc de-o prodigioasă fecunditate; întemeiator de școli și instituțiuni de cultură; fondator de depozite pentru noui episcopii și catedrală, — Andrei Baron de Șaguna, reînviatorul vechei mitropolii, a indicat calea și mijloacele pentru viitorime, pentru urmașii noștri chiar, spre întărirea, asigurarea și propășirea biserice și neamului nostru.

Acest bărbat providențial, fost-a trimis dela Dumnezeu, pentru a clădi trainic monument pe pământ eternei măririi a Tatălui ceresc și pentru a pune trainică temelie vieții și propășirei, scut

Cristos ne-a învățat cum să ne rugăm zicând: »*Tatăl nostru, care ești în ceriuri*« și cerem dela Dzeu așa: »*vină imperăția Ta, fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.*«

Deci la rugăciune să ne fie gândul, la cer, nu la cele de pe pământ; și cerem ca împărăția lui Dumnezeu să vie pe pământ, ca mădulările noastre să nu le facem armă nedreptății, ci să fim ostașii, cari pentru bunurile cerești luptă; dar' mai cerem harul cel de sus, ca viața din cer să o urmăm și pe pământ; ceea-ce D-zeu voește și noi să voim. De aceea în biserică ne asemănăm heruvimilor, cari în cer cântă cântare de mărire lui D-zeu și asemenea lor, și noi aducem întreit sfânta cântare cei de viață făcătoare treimi. Cuvine-se dară, ca în aceste momente ale rugăciunii: »toată grija cea lumească să o lăpădam«. Și cum îți și poate rătați gândul pe alte locuri ale deșertăciunii lumești, când în fața ta, pentru ale tale păcate, cari le-ai săvârșit și trebuie să ți-le mărturisești și să-ți ceri ertare la sfânta Liturgie Cristos se aduce jertfă nouă în sfânta Cuminecătură, cu care datorești și tu să te împărtășești cu vrednicie — îndreptându-ți pașii spre calea faptelor bune.

Vedeți din acestea, ce frumoasă datorință are de împlinit creștinul venind la biserică; dar' cred, că acum și înși-vă puteți răspunde dacă purtarea voastră consună cu voia lui D-zeu, ca să fiți aleșii Lui. De aceea îmi exprim mulțămirea mea sufletească pentru cei-ce văd, că ascultă glasul bisericii. Și dacă ați înțeles cuvintele mele, vă rog, să le primiți cu toată inima pentru folosul sufletului vostru, căci la aceasta vă îndeamnă și apostolul Petru zicând: »*Pentru aceea fraților, mai vârtos ve nevoiți, ca să faceți adevărată chemare și alegerea voastră, că aceasta făcând nu veți greși nici odată. Că așa din destul se va da vouă intrare în vecinica împărăție a Domnului nostru Iisus Cristos*«. (II, Petru c. 1. v. 10—11).

* * *

Încă mai am puține cuvinte și voi încheia cuvântarea mea.

În călătoria sa misionară din Milet la Erusalim apostolul Pavel și cei-ce erau cu dînsul au venit în Cesarea și au intrat în casa lui Filip. Și rămânând ei acolo zile multe, s'a pogorit la ei un prooroc din Judeia cu numele Agav. Acesta luând brâul lui Petru și legânduși mâinile și picioarele a grăit așa: »*Acestea zice Duhul sfânt pe bărbatul al cui este brâul acesta, așa îl vor lega în Erusalim Jidovii și îl vor da în mâinile păgânilor*«. Ear' auzind acestea cei-ce erau cu Pavel a zis: »*ce faceți de plângeți și-mi necăjiți inima mea; că eu nu numai a mă lega, ci și a*

muri în Erusalim, gata sunt pentru numele D-lui Iisus«. (Fapt. Ap. c. 21. v. 1—13).

Eată, ce resolut a fost Pavel la împlinirea chemării apostolești. Frica de moarte nu l'a împedecat pe el a vesti în lume învățătura mântuirii. Cu aceasta tărie a credinței se cuvine să-și săvârșască tot creștinul cursul său de pe pământ. Legea își cere datoria, ear' cel-ce își face datoria nu poate cruța jertfa.

Dacă te-ai lauda ori-cât că ești credincios, încă nu ai zis nimic — când nu poți numera fapte, căci numai faptele sunt martorii credinței tale: »*Avraam, părintele nostru, ori nu din fapte s'a îndreptat înălțând pe Isac pe jertfelnic*«. (Iacob c. 2. v. 21). Deci fapte demne de legea lui Cristos săvârșiți, fraților mei creștini, dacă ați cuprins adevărul espus în cuvintele pildei de azi: »*că mulți sunt chemați, eară puțini aleși*«. Amin.

Bă r ă t e a z, în Novembre 1903.

Nicolae Crășmariu,
paroch.

Înmormântarea

venerabilului părinte gr.-ort. român al comunei Cherechiu: Teodor Stan.

Bunul Dumnezeu, în sfatul preafalt necuprins de mintea omenească așa a dispus, ca vrednicul meu coleg *Teodor Stan*, să părăsească lumea aceasta păcătoasă, această vale a plângerii, și să se înalte la ceriuri, pentru-ca să petreacă cu dreptii slugind înaintea feții Domnului.

După-ce conform ritului, m'am prezentat împreună cu iubiții învățatori: Ioan Micoroiu și Teodor Laza la casa răposatului în Domnul, l'am uns cu unt de lemn pe corp, l'am îmbrăcat în toate ornatele bisericesti, ca de serviciul sfintei liturgii, am oficiat asupra răposatului prohodul mic, după-care am făcut — la intervale de timp — în două zile, trei stâlpi. Când a sosit cosciugul, l'am așezat cu grije în casa-i de veci, — așteptând cu jale sosirea timpului înmormântării.

Regretatul preot decedase Joi, în 30 Nov. (3 Dec.), ear' timpul înmormântării se statorise pe Sâmbătă 22 Nov. (5 Dec.) 1903.

Sâmbătă, subscrisul a servit sfânta liturgie pentru răposatul, ear' preoțimea, cu învățătoria mea, în număr prea frumos venise la actul trist, chemat fiind de familie în fruntea lor ca pontificant, P. C. Sa Archimandritul Augustin Hamsea.

Funerariile s'au început la 10 ore înainte de amezi.

Pe la Priceasnă conductul funebru intrase în sfânta biserică, ear' în mijlocul naiei se așezase coșciugul, cu răposatul preot Teodor Stan, care a servit aici 42 de ani, cu zel apostolic, cu devotament rar.

După terminarea serviciului dumnezeesc; îndată se începe actul înmormântării, care prin duioșia sa, prin cântările alese și pline de jale, prin predica instructivă a părintelui Arch. Aug. Hamsea, a stârnit în inimile întregului popor adâncă jale.

Părintele Archimandrit purcezând din idea că unde este credință în Dumnezeu, acolo toate prosperează și omul e fericit, ear aceasta credință din neam în neam a rămas la poporul nostru, ca o busolă conducătoare de viață și în raport cu familia preotului Stan, cu însuși răposatul, aceasta credință s'a manifestat cu prisosință, din care ca dintr'o comoară au rezultat atât progresele materiale, cât și cele morale, — proprii și ale comunei bisericesti.

Terminată fiind predica, preoțimea ridică coșciugul și preotul Teodor Stan părăsește pentru totdeauna casa Domnului, în care se simția așa de fericit, și căreia servise cu tot sufletul său.

La groapă, fiind timpul prea înaintat, subsemnatul și-a rostit numai partea primă a cuvântării sale funebrele, — ear' pentru a se achita pe deplin de îndatorirea morală și colegială, vă rog să o publicați în toată estensiunea.

Preoții prezenți la actul înmormântării sunt următorii: archim. Augustin Hamsea; ppresbiterul Constantin Gurban; presbiterii: Mihail Leucuța, Virgil Mihulin (Comloș); Ioan Popoviciu (F.-Varșand); Ioan Burdan (Sinitea); Ioan Iancu (Cinteu); Aurel Iancu (Zărând); Partenie Zaslo, Ioan Șerădan (Seleuș); Ioan Iercoșan (Pâncota); Moise Ghergar (Moroda); Ioan Morar (Măderat); Traian Terebenț, Nicolae Drăganca (Galșa); Romul Măerușan (Șiria); George Bragea (Gaiu); Vasilie Beleş (Chitighaz); Augustin Beleş (Șimand); Ioachim Dascal (Micălaca); Ales. Muntean al lui Vasilie (Cherechiu).

Invățători prezenți au fost următorii domni: Petru Munten (F.-Varșand); Augustin Boțoc (Comlăuș); Petru Balint (Sinitea); Iuliu Butariu

N. Mariș (Seleuș); Pavel Siartău (Măderat); Petru Costin (Moroda); Ioan Micoroiu, Teodor Laza (Cherechiu).

Cuvântare funebrală

la moartea preotului gr.-or. român Teodor Stan din Cherechiu.

„Cel ce va face și va învăța acela mare se va chema întru împărăția cerurilor“. (Mateiu C 5. v. 19).

Jalnici ascultători!

Lăsați inima mea să-și verse focul durerii amare; îngăduiți-mi, aici, la groapă, să-mi iau cel din urmă rămas bun și eu, dela bătrânul meu tovarăș, în lupta contra întunerecului iadului și pentru lumina împărăției lui Dumnezeu, dela fratele în Domnul nostru Iisus Cristos, iubitul meu coleg Teodor Stan... o, lăsați-mă, vă rog!

Astăzi, și mai ales, în aceste clipe, când talazul negru al durerii copleșește întreaga ființă a celor-ce sunt de față, când din fețele voastre, ale tuturor, văd jalea par'că vorbindu-mi, când văd, că cel ales al Domnului încă e supus morții și putrejimii, chiar s'o pot face, chiar să doresc a-mi străcura în suflete graiul cu balsamul mângăerii, truda mea ar fi fără de folos, rezultatele dorite nu le-aș atinge nici măcar în parte, căci prea mare este rana și leacul meu prea puțin și mic; — prea mare golul și prea puțin cuvântul mângăerii pentru a-l umplea!

O, moarte, rea și nemiloasă ești! Cum te prinzi de pept cu sârmană omenire și nimenea uu se poate împotrivi puterii tale grozave, coasei tale neîndurate?!

O, moarte, tu, dușmana noastră neîmblânzită, pentru-ce mi-ai răpit sufletului și de ce mi-ai smuls din brațe pe fratele meu în Cristos, împreună slujitorul altarului, pe iubitul coleg Teodor Stan!

Implinești tu porunca divinului nostru stăpân și după zisa apostolului Pavel către Evrei, îți să ne areți, că »Aici nu avem cetate statornică, ci căutăm pe cea viitoare?« sau, pentru-că începutul și sfârșitul vieții noastre pământesti este dela fire prea slab, și tu, răutăcioasă, știind bine aceasta, îți bați joc de noi, îți faci o jucărie din viața noastră, tăind c'un zimbet cinic, cu coasa ta firul ei atât de șubred?!

Drept a zis proorocul David, că »omul e ca iarba, și zilele lui, roua dimineții, floarea câmpului!«

Gândul meu, deci nu cearcă cuvinte zadar-nice de mângăere, cuvinte pompoase, omenești ci mă avânt și trec peste marginile acestei lumi, și oprindu-mă la cuvintele divine ale sfintei

Scripturi, ce le auzim la Evangelia dela Mateiu C. 5. st. 19: »Cel ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția lui Dumnezeu«, mă adâncesc asupra însemnătății și înțelepciunii cuprinse în ele!

Și ce pot afla, pentru acoperirea vëlului morții și pentru înălțarea sufletului răposatului în sferele de lumină? Par-că aud șoapte tainice la urechia mea: Duhul blând al răposatului preot Teodor Stan. stă cu umilință înaintea îngerilor, și-l întreabă puterile, domniile, stăpânirile, Arhanghelii și-l întreabă Heruvimii și Serafimii zicând: Ce ai făcut în valea voastră pământească ca să te putem numi mare înaintea Domnului?

Păcatele, dușmane ale omului se zvircolesc neputincioase, spre a se pune păzitoare naintea duhurilor cerești, voind să-l înfrângă dar, eată, asemenea razelor soarelui dătător de viață, se ridică în puterea înaltului cer șirul măndru al faptelor bune, ca niște feți frumoși se pun la luptă, și par că vedem cum unul câte unul cad păcatele învinse, ear îngerii cei buni cu cântări de bucurie înalță duhul fratelui nostru în Cristos, a preotului Teodor Stan, înainte Tronului Tatelui ceresc.

Ingrijitor de darul, care era întru el, și-a împlinit chemarea Apostoliei cu scumpătate.

Iubitor de biserică, rămânând cu credință credincios conștient legii noastre străbune, a împodobit-o, a înfrumusețat-o, și i-a câștigat o bază materială și morală, de unde purcezând tot așa, vor putea aștepta cu încredere ori-ce vremuri viscoloase s'ar răscoli asupra noastră.

Iubitor de pace, și-a impus ca condiție a vieții sale pastorale, să împreune în legătura dragostei pe toți poporeni săi. bine știind, că unde este pace, acolo e înflorire, și unde înfloresc virtuțile dragostei, acolo Satana se tupilește și se rușinează, ear îngerii Domnului se veselesc cu cântări de laudă.

Servitor al Domnului, a luptat din răputeri, ca toți factorii chemați a conlucra la întărirea legii al cărei capetenie era, să-și îplinească misiunea cu scumpătate, întocmai ca dânsul.

Purtător de Cristos, când a simțit, decedatul în Domnul, că sfârșitul vieții se apropie, m'a chemat să-l împărtășesc cu sfânta cuminecătură și eu doresc, ca unul fiecare din preoți și mireni să aibă puterea sufletească, liniștea și răbdarea creștinească la apusul vieții lor, care a avut-o dânsul, și cred, că prea fericiți ne-am simți cu toți!

Din aceste calități frumoase, cari l-au împodobit, vor eși cum am zis, faptele lui bune, și ca niște făclii aprinse, îi vor lumina calea eternității, feridu-l de intunec și de focul mistuitor al iadului. Drept aceia nădăduesc, că dacă bunul Dzeu l-a luat din această lume,

curmându-i chinurile trupești, îi va da loc de răpaos în ceata dreptilor.

O, suflet nobil și bun! Înțelepte, blândule și cinstite părinte! Mulțumesc pentru sfaturile ce mi-ai dat, când imi încredințași păstoria întregului popor din această comună și te rog să fi liniștit, că după puterile sufletului meu îți voi împlini toate sfaturile Tale.

Tatăl cerului și al pământului, care te-a ridicat din neam ales, ca să-i fi »slugă bună și credincioasă, — întră dar, azi, întru bucuria Domnului Tîn.«

Tu, sfânt altar! Maică dulce, și scumpă Biserică! Trimiteți rugile voastre solie pentru preotul Teodor Stan, naintea Tatălui ceresc; ear tu popor intristat pentru pierderea atât de mare a nenitului vostru părinte, te pleacă umilit naintea lui Dumnezeu și nădădueste, că Domnul l-a chemat la sine, iubindu-l mai mult de cât noi. Amin.

Al. Munteanu al lui Vasilie.

CRONICA.

* *Aniversarea a 30-a* a morții marelui Andrei Baron de Șaguna s'a serbat cu parastas în bisericile ort. române din Ungaria. La catedrala din Arad a pontificat P. C. Sa d-l R. Ciorogariu, asistat de preoții V. Olariu G. Bodea și diaconul Dr. I. Sueiu.

P. C. Sa d-l R. Ciorogariu a ținut un frumos discurs, apreciând meritele providențialului bărbat, pentru biserică și neamul său. Cerul seminarial, sub conducerea destoinicului profesor T. Lugojanu, a cântat cântările liturgice și mortuare cu o rară principere.

* *„Cultura Română“* revistă de pedagogie, științe și literare a început a apărea la Iași strada Toma Cosma, 2 sub direcțiunea d-lui I. Gavanescu. Revista „Cultura română“, va apăre odată pe lună afară de lunile de vacanție, Iulie și August și costă pentru Românii afară de Regat 8 lei pe an. „Cultura română“ va căuta să îmbrățișeze, pe cât va putea, întregul câmp al activității didactice, de toate gradele, dela învățământul universitar până la acel primar rural. Tot ce va privi, în mod direct sau indirect școala și catedra română, va găsi ecou în coloanele ei. „Căci considerăm școala ca organul cel mai însemnat, ca mijlocul clasic și special pentru păstrarea, întinderea și sporirea culturii. Și aici va fi vorba, negreșit, în prima linia de cultura română. Școala română trebuie să fie organul culturii românești, mijlocul de păstrare, întindere și sporire a cunoștințelor, ideilor, sentimentelor, aspiratelor și tendințelor menite a susține neamul românesc în lupta vieții. „Cultura română“ nu va privi numai mersul culturii din Regat, ci va urmări cu interes tot ce se va mișca în sufletul neamului românesc întreg cuprinzând în raza privirii sale tot câmpul întins al pământului

locuit de frați noștri din Transilvania Bucovina, Basarabia, Macedonia, etc. etc. Luptele și asprațiile lor, vor găsi de asemenea un ecou firesc în „Cultura română” și se'nțelege dela sine în primul rând manifestările lor pe terenul educației și instrucției, pe acela al școlii și credinței. „Cultură română” va servi astfel statornic și credincios tendințele irezistibile ale neamului românesc către unitatea lui culturală.“

* *Omul sălbatic.* Din Madrid se scrie: Pe pământul Bascilor, în pădurea de lângă Fuenterrabia, paznicii de vamă au dat zilele trecute peste un om de o înfățișare deosebită: un bărbat cam de 30 de ani, a cărui îmbrăcăminte consta din o piele simplă de animal, ce o purta pe umeri. Paznicii voiau să-l prindă, el însă s'a refugiat și s'a ascuns într'o peșteră din muntele Jaizquin, a cărei intrare o închise grabnic cu bolovani și trunchi de arbori. Paznicii însă au desfunda intrarea și fără vre-o sfortare deosebită au prins pe locuitorul peșterii, l'au îmbrăcat c'un palton și l'au dus în Fuenterrabia la autoritatea civilă, ca să fie ascultat. Omul a spus că se numește Prudencio San Sebastian și că de tinăr a trăit tot prin păduri. A fost oare cât-va timp la casa unui țeran din Oyareun, care însă l'a concediat, și de atunci n'a mai căpătat nicăiri refugiu. Ajuns în mare miseria, s'a refugiat în păduri, unde la început se nutria cu ouă de pasări și cu mei de țermul mării. Mai târziu a învățat, cum se poate prinde căprioara și alte sălbătăciuni, și devine extraordinar de dibaciu în prinderea păsărilor. Câte-odată mai pune mâna și pe câte un berbec rătăcit. Incet încet încep să urască pe oameni, și ca aceștia să nu-i descopere, peștera numai rar de tot își făcea foc. Carnea adese-ori o mănca crudă. Medicii esaminară pe omul sălbatic și au spus, că e cu mîntea întreagă, deși se observă la el o oare-care depresiune spirituală, ceea ce i-a provenit însă din cauza singurătății în care trăise. Nenorocitul — dacă putem să-i zicem așa — fu instalat într'un institut de binefacere.

* *„Legea Comunală”,* (art. 22 din a. 1886) ediția II, edată de Pavel Rotariu avocat în Timișoara, revizută de nou și inavută cu: a) decisiunile principale aduse din partea supremului for administrativ (Közizgatási biróság), b) un extras din legea art. 26 din 1896, și c) un extras din ordinațiunea minist. de înt. nr. 126000/1903, despre afacerile interne în oficiile comunale, despre lucrările private cari le pot săvârși notarii comunali, și despre competențele lor. Opul cuprinde 10 coale de tipar 8° pe 164 pagini, costă 1 coroană, plus 5 fil. post porto simplu, de un exemplar recomandat 30 fileri. Se poate procura deocamdată la autor: P. Rotariu, avocat în Timișoara-Fabric. Cei ce procură mai mult ca 10 exemplare, plătite, capătă 20% din preț rabat. — Librării capătă 25% rabat.

* *Calendarul nou* pe anul visect 1904, anul V, Brașov. Ed. Ciurcu, — prețul 40 bani.

Tot în editura librăriei Ciurcu a apărut:

Colecțiune de cântece și cântări bisericești de N. Stoicovici, partea II. pentru anul IV de școală. Prețul broșurei 60 bani.

* *„Cântări-discursuri și orații pentru steauă”* întocmite pentru societățile de școlari, cari umbă cu steaua în sărbătorile Nașterii Domnului nostru Iisus Cristos de *Petru Coltțu* învățator. Au apărut și se află de vinzară la numitul învățator în *Dumbrăvița* u. p. *Berzova* (Aradm.) Prețul broșurat 20 fil. Vinzătorilor rabat.

La administrația tipografiei diecesane se află spre vânzare pe lângă Liturgiere, Molitvelnice, Octoice, Ciasloave, Acaftiste, Statutul-Organic și »Regulamentul pentru parohii» cu prețul de 20 fil., plus portul postal.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de învățator la școala confesională gr. or. rom. clasele inferioară din comuna **Cernetez** (protopresbiteratul Timișorii) se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) în bani gata 400 cor.; 2) 25 chible grâu; 3) 3 (trei) orgii de lemn pentru învățator, ear pentru sala de învățământ se va îngriji parochia; 4) folosirea unui estravilan de 1/2 jughier; 5) cvartir și grădină; 6) pentru scripturistica 6 cor.; 7) pentru conferință 6 cor.; 8) deja înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

Alegendul învățator nu poate reflecta la adausul cvinevenal înainte de împlinirea alor cinci ani de serviciu în acesta parochie. Anii de serviciu din altă parochie nu se vor lua în considerare.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescrisă de lege. Preferiți vor fi cei apți în conducerea corului. Alesul va avé să provadă strana stângă ca cantor fără altă remunerațiune.

Recursele adresate comitetului parochial sunt a se așterne P. On. Domn Dr. Traian Putici, ppresbiter în Timișora (Femesvár-Gyárváros), ear recurenții vor avé să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică de aici spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parochial gr. or. rom. din Cernetez, ținută la 23 Noemvre v. 1903.

Comitetul parochial.

Cu consensul protopresb.: Dr. TR. PUTICI, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parochiei de cl III. **Hodiș**, se escrie de nou concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia eficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1.) Usufractul alor 30 jug. cat. de pământ estravilan și dreptul de pășune pentru 16 capete, eventual rescumpărarea pășunatului cu 64 cor.; 2.) Birul câte una măsură de cucuruz dela circa 105 case; 3) și 1/2, măs dela circa 25 de case; stolele în-datinate: 4.) Dela mort mic 2 cor, mort mare 8 cor.

cu liturgie 12 cor., dela botez 1 cor., alte servicii 40-80 fil Intregirea venitelor dela stat, până la 800 cor., suma stabilită de 533 cor. 02 fil.; 5.) Casa parochială cu intravilan.

Dările le-va suporta cel ales.

Recurenți sunt pofțiți, ca recursele înstruite cu documentele prescrise, adresate comitetului parochial din Hodiș să le susțină oficiului protopopesc din Buteni (Arad Butyin) având a se presenta în sf. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cele bisericesti.

Se observă, că cel ales va avea să provadă catechisarea la elevii gr. or., deobligați a cerceta școala cotidiană și de repetiție, cari cercetează școalele din comună, fără privire la caracterul școlii și fără a aștepta remunerațiune pentru catechisare, dela parochie ori diecesă.

Hodiș, la 26 Noemvre 1903.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: IOAN GEORGIA, protopresbiter.
—□— 2-3

Pentru îndeplinirea parochiei vacante de clasa a III-a din **Voivozi** — cu filia Cuzap, protopresbiteratul Orășii-Mari, se escrie concurs, cu termen de alegere pe **28 Decemvre**, v. 1903.

Emolumentele sunt; A) Din comuna matră Voivozi: 1. Dela 76 numere de case câte o măsură de cucuruz în boabe; 2. 5 jughere pământ arător; 3. Stolele usuate după calculul mediu alor 5 ani din urmă; 4. 3 orgii de lemne; 5. Casa parochială.

B) Din filia Cuzap: 6. Dela 20 numere de case câte 6 măsuri cucuruz în boabe; 7. 32 jughere pământ arător; 8. Stolele usuate după calculul mediu alor 5 ani din urmă; 9. 3 orgii de lemne; 10. Casa parochială cu intravilanul,

Acesta venite împreună cu întregirea stabilită din parte Inaltului Guvern, pentru candidații fără 8 clase în sumă de 310 cor. 64 fil., asigură un venit de cel puțin 800 cor.

Afară de acestea fiitorul preot are drept a ține pe pășunea comună câte vite va avea.

Contribuțiunea după pământurile parochiale are, să-o solvească alegândul preot.

Cu privire la stole, se notează: că dela botez îi compete preotului 1 cor., dela înmormântare mare 6-10 cor., dela înmormântare mica 2 cor., dela cununii cu vestiri cu tot 6 cor.

Se observă, că alegândul preot are să provadă catechisările la toți școlarii deobligați a frecventa școala cotidiană și de repetiție dela toate școalele aflătoare în parochii, fără privire la caracterul acestora, și fără a aștepta remunerațiune pentru acelea catechisări dela comuna bisericescă ori dela diecesă.

Doritorii de a ocupa acesta parochie sunt pofțiți a-și așterne recursele provăzute cu documentele recerute pentru parochii de clasa III-a și adresate comitetului parochial din Voivozi-Cuzap, să-le susțină subsemnatului protopop în Oradea-Mare până în 25 Dec. v. având recurenții până la alegere a-se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sfânta biserică din Voivozi și Cuzap, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu: TOMA PACALA, protopop.

—□—

3-3

Comunicația cu motorul:

Dela Arad		Arad — St.-Ana — Chișineu — Chitighaz			Spre Arad		
Mersul Motorului	Tren mixt	Stațiuni			Tren mixt	Mersul Motorului	
320	322	314			31	321	323
dimin. 6 ¹⁰	d. am. 12 ³⁵	seara —	pleacă			dimin. 9 ¹⁵	d. am. 3 ³⁰
†6 ³¹	†1 ⁵⁵	—	Arad		—	—	9 ²⁸
6 ³⁹	1 ⁰³	—	Ötvenes		—	—	9 ³⁹
7 ³	1 ²⁴	6 ¹⁰	Zimand		—	7 ⁰⁵	†9 ⁴⁹
†7 ²¹	†1 ³³	†6 ¹⁹	St.-Ana		†6 ⁵⁶	†10 ⁰¹	4 ¹³
7 ³³	1 ⁴⁹	6 ³⁶	Fazekas-V.		†6 ⁴¹	10 ²⁰	4 ²⁹
†7 ⁵⁰	†2 ⁰⁴	†6 ⁵³	Simand		†6 ²⁶	†10 ²⁷	†4 ³⁶
8 ⁰⁴	2 ¹⁸	7 ¹²	Nădab		6 ³⁹	10 ⁴³	4 ⁵¹
8 ¹⁵	2 ³¹	7 ²⁶	Kișin.-Erd.		5 ⁵⁷	†10 ⁵⁹	5 ⁰⁵
8 ²⁶	2 ⁴²	7 ⁴⁰	Socodor		5 ⁴⁶	11 ¹⁰	5 ¹⁶
†8 ³⁵	†2 ⁵²	1 ⁵³	Siclău		5 ³⁶	11 ³¹	5 ²⁷
8 ⁴⁵	3 ⁰²	8 ¹⁴	Otlaca		5 ²⁶	†11 ³⁹	†5 ⁴⁵
8 ⁵⁶	3 ¹³	8 ²⁸	Aletea		5 ¹³	12 ⁰⁰	6 ⁰⁶
			sosște Chitichaz	pleacă		dimin. la am.	seara

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința On. d-ni preoți și învățători precum și întreg On. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești etc. d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tro-nuri, Scaune, Chivote, Uși, Răpizi, Cadre, etc.,

În ori-ce stil s'ar rezere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc Planuri după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea On. public asupra impregiurării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumusețeze:

Rog bunăvoința în special a Onor. oficii și comitete parochiale.

Cu tot respectul semnez

IOSIM IULIU BOSIUC,
sculptor în Berliște, poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școala de sculptură